

SZÉKELY-NÉP

POPORUL SECUESC - SFT.-GHEORGHE

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
 Évesre 150 Lei. Félévre 75 Lei
 Helyi évre 40 Lei. Egyes szám 2 Lei
 Előfizetéseket és hirdetéseket
 a kiadóhivatal veszi fel.

Redactor responsabil și director:
 Felelős szerkesztő és igazgató:
RÁKOSI JÓZSEF.

Kiadótulajdonos:
 Imreh Carol și soții soc. în comandită.
 Bejegyzve: Dos. No. 971/1938 TRIB. TREISCAUNA
 Redacția și Administrația - Kiadóhiv. és szerkesztőség
 Str. I. C. BRATIANU No. 4

Ujjászervezés.

Most, hogy a magyar hadsereg bevonulása küszöbön áll, minden székely szívet — természetesen — a magyar imperium feltámadásának mondhatlan öröme tölt el. Abban mindenki egyetért, hogy a magyar hatóságok- és katonaság fogadása e rendkívüli eseményhez méltónak és felelhetetlennek kell, hogy legyen és evégre szegények és gazdagok, kicsinyek és nagyok áldozatos szívvvel igyekeznek is, hogy magyar voltaként tüntető kifejezésével, túlaradó boldogságuk tanúsításával a magyar husvét ünnepének fölemelő, nemzeti tartalmat adjanak.

De még a készülődés feszültségében sem szabad megfeledkezni arról, hogy a gyorsan elröppendő ünnepélyek után a munka hétköznapjai következnek, mikor az élet a maga fogyhatatlan követeléseivel beköszönt, midőn a lét, vagy nemlét szükségégei egymásután jelentkeznek, melyeknek halaszthatlan kielégítése a vezetők gondoskodására vár.

E döntőfontosságú feladatok megoldása elsősorban kétségtelenül azoknak a férfiaknak a hivatása, kiket tapasztalásuk alapján a közbizalom e tisztségek viselésére annak idején elhívott, de akiket az uralomváltozás több mint két évtizede helyőkről félreállított.

Az ujjászervezés alapjául — önként érthetően — a jogfolytonosságnak kell szolgálnia, a restitutio in integrum, az egészében való helyreállítás elvének kell teljesen érvényesülnie. Munkájukat ott kell felvenniük és folytatni, ahol 1918-ban, a parancsoló kényszer következtében letéve a tollat, félbehagyták. Vitathatlan, hogy közülük azokat illeti az elsőbbség, kik a nehéz időkben hivataluktól megfosztva, új létalapot teremtettek maguknak és a könnyet, terhet testvéreikkel megosztva, öreg-

bitették tapasztalataikat, a rohanó idők sűrűn, torlódó követelményeivel gyarapították ismereteiket. E rendeltetés alól csak azok képeznek kivételt, akik örök álmra hajtották fejüket.

A többiekre azonban az élet fordulatai nehéz kötelezettségeket szabnak. Hogy közülük csak a sürgősebbeket idézzük, a működési lehetőségükből kifürösztött gyárak munkásainak serege indokolt aggodalommal néz a közelítő tél megpróbáltatásai elé. A szűkös aratás a megnövekedett közlekedési nehézségek mellett a tömegek kenyérrel való ellátásának gondját állítja szinte legyőzhetetlen akadályok elé.

Ilyen életbevágó kérdések megnyugtató elintézésé-

hez az összes vezetőknek minden tehetségére szükség van. És személyes torzskodásokkal, a törtétek okvetetlenkedésével Isten ellen való véték az időt, az erőt fecsérelni.

A jövőépítés szent céljával szemben nemuljon el azért minden egyéni sérelem, a megbántásokat mindenkinek el kell felednie és kéz a kézben egyesült erővel siessen az ujjászületett magyar közélet a sebek gyógyítására, az élet virulóvá fejlesztésére, hogy eként az ünnepek után ne következék be fájó felébredés és minden magyarnak módjában legyen megtapasztalnia, hogy itt senki sincsen elfeledve és egy asztalról sem hiányozhatik a betevő falat.

nyilvánult közbizalomból alkotott magának. E szervezet megbízása továbbra is fennáll, tehát egy választott központi, mint a vidéki szervek ismét felveszik működésüket.

Magyarok!

Ezekben a történelmi napokban minden magyar embernek legelső kötelessége legyen olyan komoly, higgadt, fegyelmezett magatartást tanúsítani, amely megfelel a Gondviselés által megénk adott nagy esemény jelentőségének. Végezze mindenki rendszer napi munkáját. Óvakodjék minden kihívástól, általában minden olyan cselekedettől, amely a közrendet bar a legtávolabbról is veszélyeztethetné. Tartsa mindenki kötelességének a közvagyon biztosítása érdekében a törvényes keretek között mindent megtenni. Mutassuk meg, hogy a nagy sorsfordulat itt arra érdemes magyarokat talál. Törhetetlen egységet és összetartást mutasson e nagy napokban minden magyar.

Az erdélyi magyarság választott képviselőtének nevében:

Dr. gróf Bethlen György
 elnök.

A honvéds csapatok bevonulására tervezett ünnepség programja.

A Magyar honvédség ünnepélyes fogadtatásának előkészítésére kiküldött bizottság már megkezdte munkáját. A bizottság határozatának megfelelő szűkebb programot itt adjuk:

A szeptember 13-án ideérkező magyar honvéds csapatokat báró Szentkereszty Béla a Magyar Párt háromszéki tagozatának elnöke fogadja a megye határán a lakosság nevében. Ugyancsak a megye határán a Székely Gárda képviselőtében Séra István tolmácsolja üdvözlő szavait.

Bent a városban, Sepsiszentgyörgy közönsége nevében Dr. Barabás Andor beszél. Ezután az egyházak küldöttségei következnek a sorban. A református egyház nevében Imreh Dezső, a katolikus egyház nevében Dr. Szalay Mátyás, az unitárius egyház nevében Dr. Kovács Lajos, a szemerjai református egyház nevében pedig Vajda Gáspár lelkészek mondják el üdvözlő beszédeiket. Az iskolák képviselőtében Demeter Béla kollégiumi igazgató üdvözlő a bevonuló csapatok parancsnokát, majd a Székely Nemzeti Múzeum nevében Dr. Herepei János igazgató beszél. Ezután a Frontharcosok küldöttsége következik. A nők képviselőtében Bibó Erzsébet igazgató, a Jótékony Nőegylet nevében pedig özv. Vajna Miklósné beszélnek. Sorban következnek ezután a németek-, iparosok- és munkások küldöttsége. A műsört három gyermekleány (egy óvodista, egy elemista és egy gimnázista) szavatai zárják be.

Magyarok!

Németország és Olaszország a magyar-román határkérdésben a két érdekelt állam felkérésére, mint döntőbírák, 1940. augusztus 30-án úgy határoztak, hogy a Romániához csatolt volt magyar területek egyrésze visszakerül Magyarországhoz. Magyarország és Románia előre kötelez-

ték magukat, hogy a döntést elfogadják.

Ezen történelmi sorsfordulat természetes következményeként, a román kormány kijelölésével alakult Magyar Népkegyesség működésének alapja megszünt és a számos oldalról megnyilvánult közönségnek is megfelelő, a vezetést ismét az a szervezet veszi át, amelyet az itteni magyarság a Magyar Párt 1937. évi nagygyűlésén választás útján meg-

A visszaitélt területek megszállása.

A magyar csapatok folyó hó 5-én, esütörtökön Sztarmárnémetire és Máramaroszigetre való bevonulásukkal kezdtek meg a Bácsban visszaitélt országrészek megszállását. Pénteken Nagyváradra érkeztek a magyar honvédek. Ugy Sztarmárnémetin, mint Nagyváradon Horty Miklós, a magyar kormányzó legendássá vált főhírlővén vezette be a magyar katonaságot a lakosság határtalanul lelkes örömmujongása közepette. Szombaton Nagybányára, Szilágyosomlyóra és Magyarlaposra, valamint a velük egy szinten fekvő helységekre került a sor, míg vasárnap a Királyhágót, Kraszna, Zilah, Zibó, Déz, Betlen és Bászterce határat lépte át a magyar honvédség a magyarság túlaradó boldogságától kísérve. A katonaság nyomában másnap mindenüvé megérkezett a magyar királyi posta és a közigazgatás és nyomában megkezdte működését.

Itt említjük meg, hogy a magyar kormány a rádió útján felhívta a román vasuti- és postatisztviselőket, hogy a kiürítéskor lehetőleg maradjanak helyükön és amennyiben tehetik akadályozzák meg a főszerelések megrongálását. Lelkiismeretes buzgalomuk esetén a magyar kormány a legnagyobb méltányossággal fog velük bántani.

Belföld.

I. Mihai király Ófelsége trónra lépte után Ion Antonescu államvezér-miniszterelnök sürgönyileg kérte föl a drezdai „Weisser Hirsch”-szanatoriumban tartózkodó Elena anyakirályné Ófelségét, hogy királyi gyermeke nevelésének befejezése végett kegyeskedjék az első vonattal hazaindulni. E meghívásra Elena királyné, I. Mihai király Ófelsége édesanyja Németországból jövet pénteken délután a fővárosba érkezett.

Ófelsége, II. Carol, a lemondott uralkodó, szombaton különvontan ideiglenes tartózkodásra Schweizba indult és vasárnap Nagykikindára érkezett, hol szalonkocsiját a milánói expresszhez csatolták. A volt királyt utjára Urdereanu előbbi palotaminiszter és Lupescu asszony kísérték el. A lemondott fejedelem uralkodásáról többek közt a Deutsche Diplomatische Correspondenz és az Olasz Telegrafo elitélő bírálatokban emlékeznek meg.

Vasárnap reggel a bucuresti rádióban ismertették az Antonescu államvezér-miniszterelnök által ellenjegyzett királyi törvényrendeleteket, melyek intézkednek az utolsó évtized volt miniszterei, államtitkárai működésének ellenőrzéséről, vagyonuk eredetének megvizsgálásáról. Hasonlóképpen számbaveszik az állami szállításban résztvevő vállalatok üzleti könyveit. E törvények értelmében sorozatos letartóztatásokat eszközöltek és egymind felügyelet alatt tartják az összes repülőtereket, hogy engedély nélkül senki se hagyhassa el az országot.

Megkezdették a vármegye átadását.

Szombaton délután P. Georgescu alezredes, vármegyei prefektus, Szentkereszt Bála báró, a Magyar Párt megyei tagozatának elnöke és Lizár csendőrnagy vidéki körutat tettek. Utjuk első állomása Lisznyóban volt, ahol a prefektus kivizsgálta Dimian volt tanító ügyét, aki pár nappal ezelőtt Bedő Károly gazdaságából négy sertést erőszakkal elvitetett. A prefektus szigorú rendeletet adott ki a csendőrségnek, hogy a brutális cselekményeiről oly szomorúan ismert tanítót ne engedjék be többé a visszatért területekre.

Ezután a prefektura gépkocsija főbbzör megállt a Kezdivásárhely irányában utbaeső falvakban. A prefektus több ízben kijelentette a lakosságnak, hogy ezzel az uttal megkezdte a megye átadását Szentkereszt bárónak.

A megye vezetői még meglátogatták az ujonnan épült oszdolai országotat is, melyet a Magyar Párt elnöke szintén birtokba vett, majd a késő esti órákban visszatértek Sepsiszentgyörgyre. Értesüléseink szerint a többi községek meglátogatására is sor kerül.

Román—bolgár kiegyezés.

A craiovai román—bolgár tárgyalások sikeresen befejeződtek és a megegyezést már alá is írták. Eszerint a területek kiürítése folyó hó 15-ig történik, a bolgár csapatok pedig folyó hó 20-án száll-

ják meg Dél Dobruzsát. A lakosság-csere részletkérdéseiben is megállapodtak. Bulgária kötelezte magát hogy két költségvetési év alatt 450 millió levát fizet Romániának az átengedett területért. Viszont Románia vállalta az elközbások és beszolgáltatások okozta károk megtérítését.

Uzsorások.

Fájdalmas, hogy az új alakot nyert lapban a keserűség jegyében kell leírunk az első sorokat. A sepsiszentgyörgyi háztulajdonosok, kihasználva a város lakosságának kényszerkörülmények által diktált rohamos szaporodását, a lakászsora minden skáláját végigjárta a magyar sors legnincstelenebb hordozóival, a romániai részekről menekülő testvéreinkkel. Helyszüke miatt a kérdést nem tárgyalhatjuk részletesebben, csupán futólag említjük meg, hogy egyik háziúr egyetlen óra leforgása alatt négy esetben állapította meg az újabb lakbért s végül az eredeti ár több mint kétszeresénél kötött ki. A lakónak két választása maradt: fizetni, vagy költözködni. A bajok annál súlyosabbak, mert nem elszigetelt jellegű kisiklásokról van szó, hanem általános, a hatósági vasmarokból kiszabadult meg a z a d a g o d á s i szenvedély féktelen tobzódásáról.

A házbérekkel párhuzamosan, vagy talán még fokozottabb mértékben haladnak a kereskedelmi cikkek ára is. A kereskedők egyes esetekben több, mint háromszorosára nyomták fel az elsőrendű közszükségleti cikkek árát. A legfelháborítóbb visszaélések mégis talán a magyaros ruhák anyagának beszerzése körül történnek.

Az utolsó szó erről a kérdéstről nem most esik. Ezuttal csupán annyit kívánunk megmondani, hogy nagyfokú tekiizüllés kell ahhoz, ha valaki menekülő fajtestvére utolsó filérét is képes zsebre vágni, olykor az emberi lakás legtágabb fogalmába sem illeszthető odukért. Hol van a hites magyar vendégszeretet? Az a nemzet, mely 21 éven keresztül kisebbségi sorban csak tisztelgetet vívott ki, nem atacsonyíthatja le önmagát a történelmi napok öntudatot, méltóságot, szeretetet és egymáson segítést parancsoló óráiban.

Láttuk a kiesorduló keserű könnyeket a nő szemekből ruhanyag vásárlása közben. Az amugyis vékonypénzü magyar asszonyok és leányok legszentebb érzéseiknek készülnek külső formát is adni. Nincs irgalom és nincs megértés, csak kiszolgáltottság és érzelmekre épített féktelen kalmárszenvedély.

Ezeknek a napoknak szent várakozásán nem szabad ilyen csunya foltokat ejteni. Gondolja meg mindenki, akit illet, hogy a nemzeti színű kokárda nem főd el mindent. (—)

Sortüz a volt király vonatára.

Ismeretes, hogy a vasgárdisták mintegy két év előtt merényletekkel igyekeztek megdönteni az akkor bevezetett rendszert. Ekkor a kihívott hatalom hasonló módszerrel eltétette lábálól a mozgalom vezetőit, mire Călinescu miniszterelnök a felháborodott bosszu áldozatául esett.

Megtorlásul több mint 1200 vasgárdistát végeztek ki, a meggyilkolt kormányfő emlékére szobrot készülték emelni, „szegénysorsu” özvegyének pedig havi 50 ezer lei nyugdíjat utaltak ki, de amidőn mostanában egy házkutatás alkalmával Călinescuné szekrényében több százmillió leit találtak, a szoborbizottságot feloszlatták.

A vasgárdisták falragaszokon súlyos vádakat sorakoztattak fel a volt uralkodó ellen, mire az államvezér-miniszterelnök rábeszélésére, II. Carol király lemondott és különvonaton indult Lupescunéval Lugano felé. Midőn azonban a volt uralkodót vívó szerelvény a temesvári pályaudvaron lassított, mintegy 500 vasgárdista kétfelőlről sortüz alá vette szalonkocsiját, mit a vonat őrsége puska- és gépfegyvertűzzel viszonzott. Ekkor a vonat vezető teljes gözt adatott és a vonat kirobogott Temesvárról. Hiába keltek utra üldözői egy másik mozdonyon, valamint egy gépkocsin, a királyi szerelvény befutott a szerb határállomásra és délutánra Luzanoba érkezett.

Német—angol döntés előestéjén.

Hitler múlt heti, szerdai beszélésében már birtosította az angolokat, hogy ne nyugtalankodjanak a döntő támadás késlekedéséért, mert a német hadsereg a megfelelő időben jelentkezni fog a szigetország földjén.

És csakugyan az angol repülők ismételt, berlini látogatásának viszonzásául a német repülőrajok szombaton sohanemlátott tömegben hullámoztak a brit főváros fele. A támadásban minden típusú, germán repülőgép képviselve volt és szakadatlan sorokban közelítették meg célpontjukat.

Amde az angol védelem is résen állt. Légvédelmi ágyútegek, záró-léggömbök hálózata, vadászrepülők sokasága igyekezett feltartóztatni a veszedelmes rohamot.

Enek dacára a német harcigységek kétségbeesett légi harcok árán, súlyos áldozatokkal attörték a brit légi védelem vonalait és bombavetőik úgy a Temze torkolatánál, mint az angol fővárosban hihetetlen mennyiségű gyújtó- és robbanó bombát zúdítottak áldozatuk nyakába. London központjától a szélső külvárosok széleig robbanások, füst- és lángtenger hirdette a háboru borzalmait.

Mindezekből — mint az olasz lapok megállapítják — nyilvánvaló, hogy e rettentő légi harcok a közeli szárazföldi támadás bevezetői, melyet — a szakértők véleményével ellentétesen — az ősi ködök beálta nem, hogy meghiusítana, de még kilátósabbá tesz, mert azok palástja alatt a partok annál észrevételebbül megközelíthetők.

Voltak már a világtörténelemben nagy, döntő pillanatok, amikor a csata előtt a lelkeket megszálta a bizonyosság, hogy az események rövidesen a világ sorsa felett határoznak. Valami ilyesmi volt Pállippinét Brutus és Antonius csatájának előestéje. Vagy az az alkonyat, amely a catalaunumi síkon Aëlius és Attila taborára leereszkedett. A végzettségnek ez az érzése fogta el a világot, amikor a szultán serege Bácsot ostromolta, vagy amikor Waterloonnál az akkori

szövetségesek megütözköztek Napoleonnal. De ennyire még sohasem volt lenyűgöző a balsejtelmes várakozásnak az az érzése, amellyel most az egész világ e nagy csata és e nagy hadjárat kimenetelét figyeli.

A Székely Nép napilappá bővül.

Lapunk igazgatósága a közkívánatnak engedve e határozta, hogy a közel hatvanéves Székely Népet napilappá fejleszti.

Évégre egyelőre naponta két oldalon foglaljuk össze a bel- és külföldi híryanagot, hogy eként a megszűnt postaforgalommal elmaradott ujságok helyett tájékoztassuk a közönséget a világ forlódo eseményeiről.

Felhívjuk olvasóinkat helyben és vidéken, hogy az érdeklődők jelentkezzenek kiadóhivatalunknál, a szükségszabta lapszám megállapíthatása végett.

H I R E K.

— **Későbbi időpontra marad a Kormányzó Ur székelyföldi látogatása.** Ide érkezett jelentések szerint vitéz nagybánya Horthy Miklós Kormányzó Ur csak szeptember 13-ika után látogatja meg a Székelyföldet. Beavatott helyről nyert értesülésünk szerint a magas látogatás minden bizonnyal megtörténik.

— **Kik veszik át a hivatalokat?** Az állami és megyei hivatalok átvétele megkezdődött. A hivatalokat minden esetben az illető helyen szolgálatot teljesítő rangidős magyar tisztviselő veszi át. Ahol nincs ilyen, oda a Prefektus küld ki valakit a nyugdíjas magyar tisztviselők közül.

— **Információs irodák.** A megye lakossága, valamint a menekültek minden kérdésre felvitágozást kapnak a Magyar Párt Mikó-u. 13. sz. alatti irodájában, kivéve az ingatlanokkal kapcsolatos ügyeket, melyeket a Kosuth-tér 2. sz. alatti „Globeus” iroda intéz.

— **1 pengő = 30 lei.** Erdélynek a honvéd csapatok által megszállott területén hir szerint a magyar kormányzat egy pengő értékét 30 leiben állapította meg.

— **Népkönyha a menekült magyaroknak.** A Jótékony Nőegylet áldozatot és fáradságot nem kímélve népkönyhát állított fel a Székely-Mikó kollégiumban. A népkönyha a romániai részekről ide menekült nincstelen magyar testvéreink elátásának célját szolgálja. Felhívjuk a város, valamint a környék lakosságát, hogy úgy pénzbe, mint természetbeni adományaikkal siessenek a Nőegylet segítségére.

— **Paraguay elnöke repülőszerecséttlenység áldozata.** A dél-amerikai Paraguay elnöke repülő körúton süri ködbe került, a gép sziklafalba ütközve, lezuhant, kigyúlt és valamennyi utasa porráégett.

OLVASSUK az 57 éves „Székely Nép”-et.